



Inspeksjon ved Ilsvåg Holding AS

Dato for inspeksjonen: 08.06.2015
Rapportnummer: 2015.089.I.FMRO
Saksnummer: 2015/6970

Kontaktpersoner ved kontrollen:

Fra virksomheten:	Fra Fylkesmannen i Rogaland:
Ove Kaldheim	Marte Kjelby
Roald Kaldheim	Cathrine Stabel Eltervåg

Resultat fra inspeksjonen:

Denne rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket ved inspeksjonen på lokaliteten Ilsvåg (land) den 08.06.2015.

Fylkesmannen i Rogaland avdekket 3 avvik under inspeksjonen. Disse er:

1. Virksomheten har mangelfull internkontroll når det gjelder ytre miljø
2. Virksomheten har mangelfull rutine for håndtering av farlig avfall
3. Virksomheten brenner avfallstrevirke i stedet for å levere det til godkjent mottak

Det ble gitt 2 anmerkninger etter kontrollen. Disse er:

1. Virksomhetens ansatte kan ha for dårlig kjennskap til rutiner for varsling og beredskap ved uforutsette episoder
2. Virksomhetens uteareal preges av forsøpling

Avvikene og anmerkningene er beskrevet på sidene 4 - 7.

Rapport godkjent: 24.06.2015

Marit Sundsvik Bendixen
ass. fylkesmiljøvernssjef

Marte Kjelby
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent av Fylkesmannen i Rogaland og krever derfor ikke signaturer.

Informasjon om virksomheten

Organisasjonsnr.: 938233535	Eies av: Ilsvåg Holding AS
Besøksadresse: Ilsvåg, 5585 Sandeid	Telefon: 90 94 20 05
Bransjenr. (NACE-kode): 03.120 Ferskvannsfiske	E-post: i.fisk@online.no

Kontrollert anlegg

Navn: Ilsvåg (land)	Anleggsaktivitet: Akvakultur, land
Besøksadresse: Skigelstrandsvegen 28	
Postadresse: Ilsvåg, 5585 Sandeid	Risikoklasse:
Kommune: Vindafjord	Tillatelse gitt: 24.02.97
Sist kontrollert: 08.06.2010	Tillatelse sist oppdatert:

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Denne inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes.

Ved forrige kontroll hos virksomheten i 2010, ble det avdekket avvik i henhold til internkontrollforskriften og avfallsforskriften. Avvikene ble lukket i brev av 20.10.2012, under forutsetning av at risikovurdering med hensyn til ytre miljø, samt avfallsplanen, ble oppdatert i henhold til Fylkesmannens kommentarer. Ettersom virksomhetens arbeid med å lukke avvikene fortsatt hadde mangler, valgte vi å gjennomføre en uvarslet kontroll 08.06.2015, for å sikre at avvikene hadde blitt rettet opp i, og ikke hadde mangler.

Kontrollen var i utgangspunktet uvarslet, men bedriften ble varslet om kontrollen per telefon 05.06.2015. To representanter fra Fiskeridirektoratet var også tilstede under inspeksjonen for å se etter eventuelle rømningsveier for smolt. Bakgrunnen for dette var at Fiskeridirektoratet hadde registrert rømt oppdrettsørret i elva i april 2015.

Inspeksjonen omfattet gjennomgang av dokumenter, intervju av produksjonsleder/driftsleder Ove Kaldheim, og befarings på lokaliteten.

Inspeksjonstema:

- Internkontroll (risikovurdering - ytre miljø)
- Farlig avfall

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner:

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

3. Dokumentunderlag

Dokumentunderlaget for inspeksjonen var:

- Tidligere kontrollrapporter og oppfølging
- Utslippstillatelsen datert 24.02.97 og dokumenter tilknyttet arbeidet med ny tillatelse
- [Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid \(internkontrollforskriften\)](#)
- [Kapittel 11 om farlig avfall i forskrift om gjenvinning og behandling av avfall \(avfallsforskriften\)](#)
- [Forurensningsloven § 7 om plikt til å unngå forurensning](#)

4. Regelverk

De viktigste HMS-kravene for den bransje virksomheten tilhører er sammenstilt og ligger tilgjengelig på internett, www.regelhjelp.no.

Hjemlene for de avvik som gis etter denne inspeksjonen ligger i følgende regelverk:

- *Lov om forurensninger og om avfall (forurensningsloven)*, av 13. mars 1981, med senere endringer.
- *Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)*, av 1. september 1977 med senere endringer
- *Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften)*, av 06.12.1996, med senere endringer.
- *Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)*, av 1. juni 2004.
- *Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften), Kapittel 11*, av 1. juni 2004.
- Utslippstillatelse datert 24.02.1997

5. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Fylkesmannen i offentlig elektronisk postjournal på www.oep.no, jf. offentlighetsloven.

Kopi av rapporten sendes også til:

- Vindafjord kommune
- Fiskeridirektoratet region Sør
- Rogaland fylkeskommune

6. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1: Virksomheten har mangelfull internkontroll når det gjelder ytre miljø

Avvik fra: Internkontrollforskriften § 5, 2. ledd, punkt 6

Fylkesmannen har fått tilsendt risikovurdering for ytre miljø ved produksjon av rogn, yngel og settefisk av regnbueørret og settefisk av laks (DOK ID: 3.3.2 Revidert (2) 11.06.2015).

Kommentarer:

I vårt brev av 20.10.2012, lukket vi avvikene fastsatt under forrige inspeksjon i 2010, under forutsetning av at internkontrollen (risikovurderingen) ble oppdatert i henhold til våre kommentarer. Med bakgrunn i mottatt dokument, datert 11.06.2015, kan vi ikke se at virksomheten har oppdatert risikovurderingen tilfredsstillende.

Virksomhetens risikovurdering er fortsatt mangelfull ved at:

- Den mangler formulert mål, virksomheten må beskrive hvorfor det skal utarbeides en risikoanalyse
- Den ikke er lokalitetsspesifikk
- Uønskede hendelser er for lite konkrete (det må vises til hva som kan føre til uønskede hendelser, årsaksbeskrivelser)
- Foreslåtte tiltak fremstår som eksisterende rutiner, og er derfor ikke forbedringstiltak for å senke risikoen
- Det er ikke utarbeidet en handlingsplan (alle tiltak som foreslås i en risikovurdering skal følges opp i en handlingsplan med ansvarlig og frist for gjennomførelse)

Under kontrollen kom det frem at virksomheten ikke har en plan for vedlikehold. Utstyr blir reparert når det er ødelagt. En slik praksis vil medføre fare for forurensning og eventuelt utslipp av fisk. Dette må derfor inngå i risikovurderingen med handlingsplan.

Videre går det frem at det er gjennomført substitusjonsvurdering for avlusningsmidler (gjennomføres av FoMAS), men IISVåg Holding AS anser det ikke som viktig å substitusjonsvurdere øvrige kjemikalier ved lokaliteten. Dette begrunner virksomheten med at bruken av disse er liten. I henhold til produktkontrollloven § 3 a og internkontrollforskriften § 5 punkt 7 så skal alle miljøfarlige stoffer (for eksempel kjemikalier og legemidler) vurderes med tanke på substitusjon. Substitusjonsplikten er lovfestet. Plikten innebærer at alle som bruker helse- og miljøfarlige kjemikalier i sin virksomhet skal vurdere å skifte til mindre farlige kjemikalier. Vurderingene må dokumenteres.

Se for øvrig forrige kontrollrapport 2010.120.I. FMRO for mer informasjon angående lukking av avviket, samt dokumentet «*kontroll med risiko gir gevinst*», som dere fikk tildelt under tilsynet.

Konklusjon: Avvik 1 lukkes ved at virksomheten sender inn oppdatert risikovurdering i henhold til våre kommentarer.

Avvik 2: Virksomheten har mangelfull rutine for håndtering av farlig avfall

Avvik fra: Avfallsforskriften kapittel 11, jf. Internkontrollforskriften § 5, 2. ledd, punkt 6.

Kommentarer:

Krav til håndtering av farlig avfall står beskrevet i avfallsforskriften kapittel 11. Det er spesielt § 11-5, § 11-8 og § 11-12 som er aktuelle for Ilsvåg Holding AS som avfallsprodusent.

Fylkesmannen har fått tilsendt plan for håndtering av farlig avfall hos Ilsvåg Holding AS (DOK ID: 5.0 F datert 21.05.2012).

I vårt brev av 20.10.2012, lukket vi avvikene fastsatt under forrige inspeksjon i 2010, under forutsetning av at avfallsplanen ble oppdatert i henhold til våre kommentarer. Med bakgrunn i mottatt dokument, datert 21.05.2012, kan vi ikke se at virksomheten har oppdatert avfallsplanen. Dette er den samme planen for håndtering av farlig avfall som vi mottok etter forrige kontroll. Ved forrige kontroll i 2010 gikk det frem at virksomheten ikke var kjent med at farlig avfall skal deklarerer ved innlevering. Manglende deklarerer måtte vi igjen påpeke under kontrollen 08.06.2015. Dette bekreftes ved å sjekke Norbas (nasjonal database for farlig avfall), hvor det siden 2010 kun er levert 6 liter «drivstoff og fyringsolje» i 2014, samt 30 liter «spillolje, refusjonsberettiget» i 2015. Virksomheten har deklarerer 14 bilbatterier i 2014. Virksomheten hadde ikke dokumentasjon på levering av annet farlig avfall.

Kjemikaliene var ikke forsvarlig lagret. Det var et oppsamlingskar, som var overfylt av ulike beholdere med kjemikalier.

Avfallsplanen er fortsatt mangelfull ved at:

- Oversikten over hvilke typer farlig avfall som oppstår på anlegget ikke er fullstendig (den mangler blant annet spraybokser, maling, batterier (annet enn fra maskiner) og elektrisk avfall).
- Det mangler en oversikt over hvor farlig avfall skal mellomlagres på anlegget før levering.
- Det er ikke beskrevet til hvilket godkjent mottak farlig avfall skal leveres.
- Det står ikke noe om hvor ofte farlig avfall skal leveres (farlig avfall skal minimum leveres en gang per år, leveringsplikten inntreer når den totale mengden farlig avfall overstiger 1 kg).
- Ved levering av farlig avfall skal et deklarasjonsskjema per type avfall fylles ut. En på lokaliteten skal være ansvarlig for at dette blir gjort.

Når det gjelder deklarasjonsskjema, så vil alle lovlige mottakere av farlig avfall ha slike skjema tilgjengelig ved henting/levering av avfallet. Virksomheten er ansvarlig for at deklarasjonsskjema per type farlig avfall blir fylt ut ved levering.

Videre har vi fått opplyst om at utrangerte notposer er levert til et «skyte firma/maskin entreprenør» som bruker notposene som skytematter ved sprengning. Notposene skal aldri ha vært impregnert. Vi gjør oppmerksom på at impregnerte notposer er farlig avfall. Virksomheten skal sende inn dokumentasjon på at det ikke har vært brukt impregnering på notposene som er levert. Dette har vi også etterspurt i e-post av 16.06.2015. Avfallsrutinen skal også omfatte denne type avfall.

Konklusjon: Avvik 2 lukkes ved at virksomheten sender inn oppdatert rutine i henhold til våre kommentarer.

Avvik 3: Virksomheten brenner treavfall i stedet for å levere det til lovlig mottaksanlegg

Avvik fra: Forurensningsloven §§ 7 og 32, samt Vindafjord kommunes forskrift om åpen brenning § 4.

Under kontrollen gikk det frem at virksomheten har etablert en bål plass, der en tilsynelatende brenner trepaller o.l.

Definisjonen av avfall kommer frem av forurensningsloven § 27. Gjenstander som er kassert, regnes som avfall. Trepaller som brennes utendørs, tyder på at de først er kassert. Åpen brenning er omfatta av «Forskrift om open brenning og brenning av avfall i utendørs småomnar, Etne og Vindafjord kommunar, Hordaland og Rogaland». Formålet med forskriften er å forhindre forurensning og helseproblem i kommunen som følge av åpen brenning og brenning av avfall i utendørs småovner. Åpen brenning er definert som all brenning som foregår utendørs, jf. § 3 bokstav a i forskriften. Dette er forbudt, dersom det ikke er omfattet av § 5 i forskriften. Kommunen kan i spesielle tilfeller gi dispensasjon fra forbudet i § 4 etter skriftlig søknad, jf. § 6 i forskriften.

Konklusjon: Avvik 3 lukkes ved at virksomheten sender inn dokumentasjon på at avfallet leveres til godkjent mottak eller at det kan fremlegges dispensasjon gitt av kommunen.

7. Anmerkninger

Vi fant følgende anmerkninger under kontrollen.

Anmerking 1: Virksomhetens ansatte kan ha for dårlig kjennskap til rutiner for varsling og beredskap ved uforutsette episoder

Kommentarer:

Virksomheten har flertall av fremmedspråklige faste ansatte. Av den grunn er det viktig at ledelsen forsikrer seg at de viktigste prosedyrer for varsling, spesielt knyttet til uforutsette episoder, er kjent for anleggets ansatte. Det kan oppstå uforutsette situasjoner ved anlegget der det er avgjørende at de ansatte får varslet de rette instanser umiddelbart (for eksempel ved brann, eksplosjon etc.), uten å gå veien om ledelsen først.

Etter kontrollen i 2010 kom det frem at fremmedspråklige ved Ilsvåg Holding AS hadde gått på norskkurs, og ledelsen meddelte at kommunikasjonsproblemene var betydelig redusert. Under kontrollen 08.06.2015 kom det frem at noen av de fremmedspråklige som jobbet der ikke leser norsk. Vi vil derfor presisere viktigheten av at ledelsen etterprøver at alle ansatte har opparbeidet nødvendig forståelse av og opplæring i virksomhetens rutiner.

Virksomheten kan løse dette på ulikt vis. Et alternativ kan være at virksomhetens håndbok for helse-, miljø og sikkerhetsarbeid oversettes til de ansattes eget språk. Som et minimum kan eventuelt viktige utdrag av håndboken oversettes (varslingsrutiner, beredskapsplaner etc.). Et annet alternativ kan for eksempel være at ledelsen innfører jevnlig gjennomgang av rutiner for beredskap og varsling for sine ansatte.

Anmerkning 2. Virksomhetens uteareal preges av forsøpling

Kommentarer:

Under kontrollen kom det frem at virksomheten hadde lagret relativt store mengder avfall rundt om på eiendommen. Dette var spesielt tydelig i vestre del av tomta, der elva deler seg. Avfallet bestod av utrangert utstyr, som dekk, jern, plast etc.

I forurensningsloven § 28 første ledd står det følgende (sitat) *Ingen må tømme, etterlate, oppbevare eller transportere avfall slik at det kan virke skjemmende eller være til skade eller ulempe for miljøet.*

I e-post av 12.06.2015, ble vi informert om at det hadde blitt levert 7 tonn med jern/aluminium til AF Decom i Raunes/Vats, samt at 2,85 tonn usortert avfall var levert til HIM Toraneset. Vi har mottatt kvitteringer som bekrefter innleveringen. I følge kvitteringen fra HIM Toraneset, var det bildekk med i lasset, samt elektrisk utstyr.

Konklusjon:

Bedriften forutsettes å rydde anlegget for forsøpling.

8. Andre forhold

Utslipp til elv

Anlegget har i dag flere urensede utslipp til elva. I gjeldende tillatelse av 24.02.97 ble det gitt klare signaler fra Fylkesmannen at det var ønskelig å få samlet disse utslippene, samt flytte utslippsledningene ut av selve vågen til mer åpent område i sjø. Av ulike grunner har virksomheten ikke gjennomført dette, og Fylkesmannen har ikke fulgt dette godt nok opp ovenfor virksomheten.

Fylkesmannen har ved flere anledninger vært på kontroll til virksomheten, første gang i september 2003, og så i februar 2006, juni 2010, deretter nå i juni 2015. Under de to siste kontrollene har det blitt konstatert negativ påvirkning med vekst av opportunistiske grønnalger ved utløpet av elven. I tillegg har det kommet inn bekymringsmeldinger om forurensning i vågen, (21.06.10 i form av bilder, samt da forslag til flytting av utslippspunkt var ute til offentlig ettersyn høsten 2014). Fylkesmannen vurderer at det ikke er ønskelig med urensede utslipp fra produksjon av settefisk til elv/bekk, og dette er også påpekt i gjeldende tillatelse.

Vi har varslet endring av tillatelse og utslippspunkt i brev av 29.06.2010, og saken har vært på høring. Fylkesmannen er nå i gang med utarbeidelse av ny utslippstillatelse. I den forbindelse er det ønskelig at avvikene omtalt i denne rapporten snarest blir lukket.